

Пита се: ако повторението и втълпяването е такава сила, че може да направи човека да върши доброто като машина: леко, точно и приятно, дали това повторение и внушение, това втълпяване на злото, на бездарността, няма във този случай да направи обратното?

Опитът показва, че повторението и внушението на злото действува още по-силно, по-бързо и по-сигурно. Повторете десетина души на някого, че е отъ нящо болен или смехнат, повтаряйте му го винаги, когато го видите във продължение на десетина дни — ще видите, че този човекъ, макаръ и здравъ като камъкъ да е, пакъ ще се разболее или ще полудее. Това е фактъ. Помислете сега, какво става във душата на детето, което е много по-възприемчиво. Помислете, какво ще стане отъ това дете, когато лошият повторения и внушения му ги казватъ родителите, най-обичните хора?

Няма по-големъ гръбъ отъ този да убиешъ детето си сълоши внушения. Невежество на родителите убива рожбата въ дома, въ семейството. Тази гръбка правятъ понекога нехайни учители. Това е смъртенъ гръбъ — никому не е простено да го върши.

Човешко е да се постъпва обратно: не да му втълпявашъ и повтаряшъ, че е вече апашъ, крадецъ, хаймана, идиотъ, а да го окуражишъ, да му помогнешъ, да го ободришъ: „Синко, това

не е добро. Сбъркалъ си. Нищо. Ще се поправишъ. Ще задминешъ другите. Ти не си лошо дете. Ти умѣешъ, ти можешъ, тебе ти прилѣга, ти си способенъ!“

Съ такива ободрителни внушения и повторения може да се направи много нящо за възпитанието на децата. И затуй запомни: никога не казвай на детето, че не го бива; напротивъ, ако ти каже: „не мога“, ти му внуши, че може и че не тръбва да казва така. Тъй се съживява и ободрява върбата въ него.

Щомъ единъ пътъ само детето чрезъ внушение и окуражаване отъ родителите преодолее мъчнотията — нататъкъ самъ отива и бърза да се похвали, че може.

Има още едно условие вътази работа. Мъжътъ и жената, значи бащата и майката, тръбва да сън на единъ умъ за възпитанието на децата. Защото иначе става анархия. Каквото единиятъ направи, другиятъ го разваля. То не е възпитание. И затуй е важно винаги мъжътъ, бащата, да е на мястото си, да вижда и да предвижда всичко, кое отъ какво произлиза, да направлява.

Жестокостъта, грубиятъ езикъ, охулването убиватъ, но глезотицата и лигавенето също изхабяватъ детето и прѣчатъ на здравото възпитание.